

反はん射しゃ

PÄÄKIRJOITUS

Tämä on kolmas ja ainakin vähään aikaan viimeinen pääkirjoitus, jonka kirjoitan. Kävi nimittäin niin hyvin, että pääsen yliopiston kautta vaihtoon Japaniin ja vieläpä kohtuullisen lähelle Yokohamaa, jossa Takada sensei opettaa. Saa sitten seuraava päätoimittaja hönkäillä niskaani juttujen toivossa kokemuksistani.

Lisäksi ihan parin viikon sisään minulle tulee 10 vuotta täyteen iaidon saralla. Nyt kymmenen vuoden jälkeen on mukava huomata miten paljon on oppinut, mutta vielä mukavampaa on huomata, että niin paljon on vielä opittavaa!

Alussa harjoitteleme kovasti perusteita: nukitsukea, kirioroshia, shiseitä, liikkumista, iaigoshia. Välillä jotkut asiat tuntuvat täysin järjettömiltä ja kysyy itseltään: "miksi minun pitää vääntää itseni tällaiseen asentoon?" tai "miksi tämä kohta pitää tehdä näin?". Intuitiomme sanoo, että lyönti olisi tehokkaampi tällä tavalla tai näin liikkuen tekniikka toimisi paremmin. Siirtyessämme eteenpäin meille tulee kuitenkin

aikaisemmista kohdista "ahaa" - elämyksiä. Ymmärämme ehkä jonkun katan kautta miksi liikkuminen tehdään tietyllä tavalla. Saadessamme oikean mittaisen miekan saatamme huomata asioita nukitsukesta jota emme ole ymmärtäneet aikaisemmin. Chudenin kautta okudeniin toistamme näitä samoja perusteita, samat taktiikat toistuvat. Niistä tehdään eri variaatioita eri tilanteisiin ja tämä auttaa meitä näkemään sen mitä emme heti alussa huomanneet, mutta joka kuitenkin oli jo olemassa. Tietysti tämän päälle tulee vielä uutta asiaa.

Nämä "pienet valaistumiset" ovat mielestäni iaidossa sitä parasta antia. Jonkun asian, vaikkakin melkoisen pienen yksityiskohdan, ymmärtäminen palkitsee todella paljon.

Tämän vuoksi perusteiden harjoittelu on äärimmäisen tärkeää. Pelkkä shohatto sisältää jo valtavan määrän

tietoa ja on parempi ehkä välillä miettiä mitä yhteistä eri katoilla on, kuin mitä eroa niillä on. Ahkera harjoittelu on ainoa tapa päästä eteenpäin. Harjoittelun ei pitäisi olla myöskään aina vain teknistä tekemistä, vaan koko ajan pitäisi pyrkiä parempaan

suuntaan ja keskittyä siihen mitä tekee. Tekniikan tutkiminen esimerkiksi hitaasti tehden on välillä erittäin antoisaa. Sain hiljattain loistavan neuvon, kun taistelin turhautuneena harjoittelun kanssa, kun mikään iaidoon liittyvä ei tuntunut edistävän: ”Kannattaa palata aivan perusteisiin”. Sieltähän sitä tietoa jälleen pääsi ammentamaan ja seuraavan leirin jälkeen tuntui jälleen uutta asiaa löytyvän enemmän kuin ehti omaksumaan.

Ohjaajana kadun sitä, että välillä innostun liikaa selittämään harjoittelijoille jotain tällaista yksityiskohtaa. Tuntuu, että tällöin tavallaan ”varastan” heiltä sen löytämisen tunteen, joka ainakin minulle itselleni antaa paljon. Olenkin koko ajan koittanut karsia liikaa selittämistä ja antaa harjoittelijoille mahdollisuuden kokea se löytämisen ilo. Tietysti voisimme saada opettajiltamme tietoa harjoituksissa koko ajan. Näkisimme nopeasti mitä mikäkin liike tarkoittaa ja päämme olisi täynnä tietoa. Mutta tietäminen on eri asia kuin oppiminen ja hallitseminen. Kun jonkun asian löytää itse sen todella oppii ja sisäistää. Idässä on mielestäni erittäin hyvä sanonta kuvaamaan opettajan tai ohjaajan roolia: ”Ruoan voi kattaa vieraansa eteen, mutta sitä ei pidä tunkea hänen kurkustaan alas”. Tämän lehden pitäisi ilmestyä Takada sensein kesäleirillä. Siellä jos jossain pöytä on katettu todellisilla herkuilla. Eli mainoksen sanoin: ”Ja ei kun syömään”.

Harjoittelu intoa!

Mikko Vilenius

KULKIEN OPETTAJIEMME KANSSA

Vanhoina aikoina jotkut japanilaiset tekivät pyhiinvaellusmatkan Shikokun 88 temppeleihin saavuttaakseen korkeamman oivalluksen. He kirjoittivat sanat ”Dogyo Ninin” vaatteisiinsa ja kaisloista punottuihin hattuihinsa. (Teemme niin vielä tänäkin päivänä. Dogyo tarkoittaa yhdessä kulkemista, ninin kahta ihmistä. Dogyo Ninin tarkoittaa siis toisen henkilön kanssa kulkemista. Tuo henkilö on suuri pappi ”Kobodaishi”.) He puhdistivat kehonsa ja mielensä ja kulkivat kunnianarvoisan pappi Kobodaishin kanssa. He harjoittivat itseään vaeltamalla luonnossa.

Mielestäni iaidon harjoittelu on kuin Dogyo Ninin. Harjoittelin Yamamoto Takuji-sensein, Mori Shigeki-sensein ja Fukui Harumase-sensein johdolla. Senkin jälkeen kun opettajani siirtyivät ajasta iäisyyteen, ovat he olleet alati mielessäni. Olen kulkenut opettajieni opettajan, Oe Masamichi-sensein viitoittamaa todellisen iaidon tietä. Jotkut ihmiset unohtivat opettajansa ja kulkevat yksin. He noudattavat omia tapojaan enbussa ja opettamisessa. He poikkeavat oikealta tieltä. He unohtavat opettajiensa opit ja rakastavat omien mielipiteidensä kertomista. He esiintyvät suurina iaidokoina. Meidän ei pitäisi käyttäytyä heidän laillaan. Meidän ei pitäisi (me emme saisi?) unohtaa niitä opetuksia ja sitä rakkautta jota opettajamme ja edeltäjämme meille antoivat. Meidän tulisi harjoittaa sekä wazaa (tekniikkaa) että mieltämme oikein ja vakavasti.

Opettajamme ja edeltäjämme kulkevat aina kanssamme. Me emme saisi unohtaa sitä.

Iwata Norikazu-Sensei
Iaido hanshi 8.dan

Obi, Issue 61, New Year 2003
Käännös Paula Kosunen

SAVON SAMURAIT 20V.

Daidoji Yuzan kirjoitti kirjassaan Budoshoshinshu ohjeita nuorille samuraille: "On häpeäksi, jos ei tunne klaaninsa historiaa. On hyväksi samuraille tuntea tarkkaan klaaninsa päämiehen historia ja hänen sukunsa historia sekä kaikki tarinat, jotka sivuavat hänen isäntäänsä. Hänen pitää tuntea myös klaanin tunnetuimpien samuraiden historia. Tämä koskee sanomattakin niitä, jotka ovat palvelleet pitkään, mutta myös uusia samuraita." Ajat ovat toiset eikä samuraita ole mutta sama asia koskee omaa budolajia tai koulukuntaa ja tietysti omaa dojoa. Seuraavassa myös teille, arvoisat Hansha-lehden lukijat, pieni kiteytys Savonlinnan Aikidoseura Masurawosta, jonka iaidon tasosta vastaa Jukka Helminen.

Harjoittelu alkoi aikidolla 80-luvun alussa judokoiden myötämielisellä suostumuksella muutamalla tataminpalalla, jotka judokat olivat silloin hommanneet Piispanmäen pommisuojan uumeniin. Varsinainen perustamiskokous Savonlinnan Aikidoseura Masurawo ryllä oli 1983 ja yhdistysrekisteriin se hyväksyttiin vuonna 1984. Silloiset miekkaharjoitteet liittyivät enempi vähempi aikidon harjoitteluun. Harjoituksia ohjasi Tapio Savonen (nyk. 1. kyu, harjoittelee seitei-kataa).

Seuran perustamisen aikoihin pohjoismaiden päävalmentajana aikidossa toimi Toshikazu Ichimura -sensei, joka antoi myös seurалlemme nimen. Ichimura-sensei kirjoittaa kirjassaan Aikido och fred seuraavaa: "Bushido tarkoittaa 'samuraitten tietä'. Samuraksi kutsutaan niitä henkilöitä, jotka kuuluvat sotilasluokkaan ja palvelevat yläluokkaa. Sana bushido muodostettiin vasta Sengoku-aikakaudella (1482-1558). Sitä ennen käytettiin bushidon asemasta seuraavia nimityksiä: masurawo no narai, mononofu no michi, hei ho michi, budo no michi, musha no narai, yumiya torumi no michi, samurai-do, bushi no michi ym. Aina Heian-kauden (794-1185) alkuun saakka käytettiin samurain sijasta sanoja masurawo ja mononofu. Molemmat tarkoittavat miestä ja sotilasta. Michi tarkoittaa tietä tai tapaa, masurawo, mononofu no michi sotilaan tietä." (otteen suom. Taisto Haavisto)

Vuonna 1987 Tapsan muutettua Tampereelle iaido-toiminta Savonlinnassa lähes lakkasi. Ennen lähtöään Tapsa kuitenkin sai tartutettua iaido-kärpäsen nuoreen aikidokaan, joka katseli harjoittelua dojon laidassa. 90-luvun alussa harjoituspaikka siirtyi keskustasta itäpuolelle kaupunkia, Toppalaan. Seurassa oli tällöin aikidon lisäksi taiji-toimintaa. Nuori aikidoka, jota iaido-kärpänen oli purrut muutti tuolloin Lappeenrantaan.

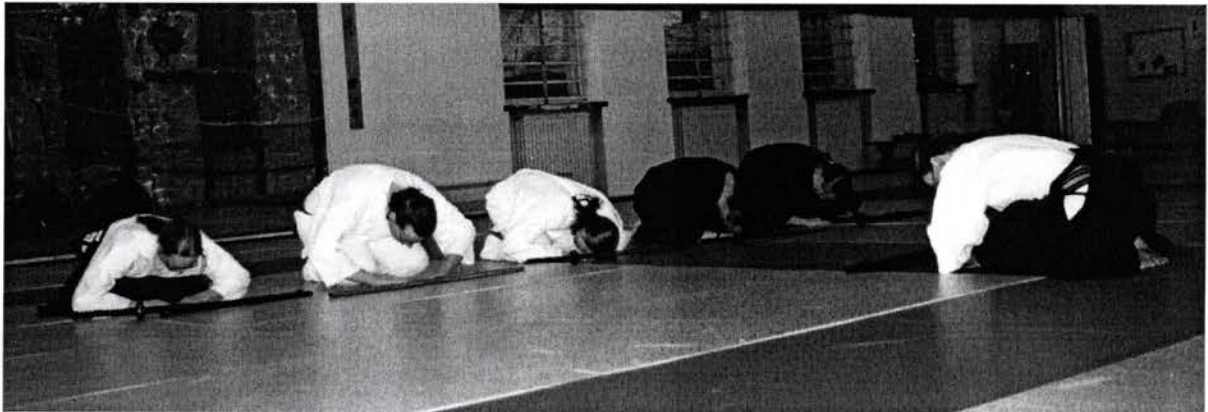
Jukka Helminen (nyk. 5.dan iaido) kävi opettamassa useita kertoja vuodessa Muso Shinden Ryu iaidoa Lappeenrannassa tuolle iai-kärpäsen puremalle aikidokalle ja parille muulle.

Leireilyllä oli myös hyvin merkittävä osuus iaido-tietämyksen siirtymisessä itärajaa pitkin Helsingistä pohjoista kohti.

Vuonna 1997 Lappeenrannasta muuttanut Anssi Sairanen (nyk. 2.dan) piti ensimmäisen alkeiskurssin Savonlinnassa. Ensimmäiseltä alkeiskurssilta ei ole ketään jäljellä mutta Marko Haverinen (1.dan) ja Hanna Leinonen (1.kyu) ovat kuitenkin jo toisen kurssin satoa. Vuodesta 1997 Masurawon iaidon tasosta on vastannut viime kädessä Jukka Helminen, joka on vuosittain vierailut Savonlinnassa pitämässä 2-3 päivän mittaisia harjoitusleirejä. Tänä aikana harjoittelun taso on noussut huimasti. Lisäksi olemme leireilleet ahkerasti Takada-sensein, Jukka Helmisen, Arto Lauerman ja Pasi Hellsténin pitämällä leireillä.

Edelleenkin harjoituspaikkana toimii tilava, joskin tatamilattiainen entinen Työväentalo "Toppala" Karjalantie 9:ssä. Iaidokoiden määrä on pysytellyt enimmäkseen neljän-viiden tienoilla, mutta tällä hetkellä harjoittelijoita on peräti kahdeksan. Harjoiteltava tyyli on Muso Shinden ryu, mutta olemme käyneet hakemassa maistiaisiksi mm. Mugai ryusta, Itto ryusta ja Niten Ichi ryusta ja joskus on kokeiltu Nishio-sensein aiki-to-ho -katojakin.

Alkeiskursseja järjestetään kerran vuodessa (aikido yli 13 v., iaido yli 16 v.) alkaen syyskuusta.

Seuran nettisivut löytyvät osoitteesta <http://www.kolumbus.fi/mhaverin/masurawo/>.

Seuraavan artikkelin "Hiden Koryubujutsu"-lehden numerosta 1995/7 on kääntänyt Jukka Hentunen ja sen on editoinut Pasi Hellstén.

Käännöksen Copyright: Suomen Muso Shinden Ryu Yhdistys Ry

NYKY-YHTEISKUNNASSAKIN TOIMIVA NAKAYAMA HAKUDŌN "ALOITTELIJAN MIELI"

Mestarilta, viisaalta henkilöltä opittaessa menestys on varma

Tutkimuksia mestareista osa 3: Nakayama Hakudō¹
Kirjoittanut: Matsumoto Yukio²

Nakayama Hakudō (1895-1958, syntymävuodesta on eri versioita) oli kendōn lisäksi saanut Butokukaiilta hanshi-arvon myös iaidōssa ja jōdōssa, joten on väärin käyttää hänestä vain kenjutsu- tai kendōka-nimitystä. Budōka tai sotataitojen tuntija on ainoa oikea tapa kutsua häntä.

Tällä kertaa pyrin tuomaan esille sellaisia asioita Hakudōn harjoittelusta, oppimistavasta, luonteesta ja elämästä jotka sopivat neuvoiksi "taidoissa edistymiseen". Lisäksi toivon artikkelin auttavan budō-harjoittelijoita tämän "äärimmäisen mielen" saavuttamisessa.

KEIKO-HARJOITTELUN JA "TREENAAMISEN" ERO

Budōn ja urheilun toisistaan erottaviin asioihin kuuluvat keiko ja treenaaminen. Pohjimmiltaan treenaaminen tarkoittaa taitojen ja voimien kasvattamista mielen ja ruumiin sallimissa rajoissa kohti ennalta päätettyä tavoitetta. Siihen kuuluu myös tietty teoreettisuus joten ei liene väärin kutsua treenaamista tieteelliseksi menetelmäksi. Tämä on urheilun harjoittelutapa.

Viime aikoina treenaaminen on alkanut tunkeutua myös budōn harjoittelutavaksi. En tässä tuomitse sitä hyväksi tai pahaksi asiaksi, toimii se ainakin tekniikan kehittämisessä. Kuitenkin, siihen aikaan kun Hakudō keskitti mielensä miekkaharjoitteluun oli kulunut vasta 15-16 vuotta miekat kieltävästä määräyksestä (Meiji 9; 1876). Siihen aikaan ei ollut olemassakaan treenaamisen kaltaista harjoittelutapaa. Sen sijaan että olisi siirrytty todelliseen toimintaan periaatteen oppimisen jälkeen silloin oli alusta alkaen tosi kyseessä.

Toisin sanoen keikossa ei lähdetty liikkeelle ajatuksesta vaan toiminnasta.

Nakayama Hakudō

*"Hiden Koryubujutsu" 1995/7, Käännös: Jukka Hentunen , editointi: Pasi Hellstén.
Käännöksen Copyright: Suomen Muso Shinden Ryu Yhdistys Ry*

Haluaisin tällä sanoa että kun nykyisin on tapana pitää suuressa arvossa länsimaista treenaamista keskittyen vain vartalon liikutteluun ja hien nostattamiseen opettajan käden ja jalan liikkeitä kopioiden niin vanhan ajan keiko taitaa unohtua kokonaan.

Haluaisin painottaa että keikossakin on erittäin hyviä piirteitä. "Tuhat päivää harjoittelua, kymmenen tuhatta päivää hiomista", tämä Musashin keiko-periaate on tainnut meidän aikanamme käydä harvinaiseksi.

Nakayama Hakudō on tietenkin saavuttanut taitonsa keiko-harjoittelulla. Keikolla hänestä on tullut kuuluisuus, mestari. Kuuluisia budōkoja ilmaantuu nykyisin vielä harvemmin kuin Hakudōn aikoihin mikä sekin on voinut aiheuttaa treenaamisen yleistymistä keikon kustannuksella. Ei minulla ole mitään "teoreettisuutta" tai "tieteellisyyttä" vastaan. Samat mekanismit toimivat Hakudōn ajanakin. Seuraavaksi haluan kuitenkin koppelvalta kuulostamisen uhallakin selittää "epäteoreettisen" keikon pääpiirteet.

Hakudōn opettaja, Negishi Shingorō

KOLME VUOTTA HARJOITTELUA VIIMEISEEN HENGENVETOON

Hakudō aloitti harjoittelun Tokion Kanedassa sijainneessa Yūshinkanissa³ Meiji vuonna 23 (1890). Siitä mitä hän teki sitä ennen, toisin sanoen sen jälkeen kun hänet oli lähetetty nuorena Toyaman kaupunkiin kauppiassuvun palvelukseen, liikkuu monenlaisia tarinoita. Hän saattoi muuttaa Tokioon tullakseen ammattimaiseksi japanilaisen shakin pelaajaksi, hän oli ehkä oppinut Yamaguchi Ittō ryūta⁴ jo ennen Yūshinkanille tuloaan ja kerrotaan myös että hän oli opetellut jūjutsua.

Joka tapauksessa voidaan sanoa, että hänen miekka-keikonsa alkoi Yūshinkanilla.

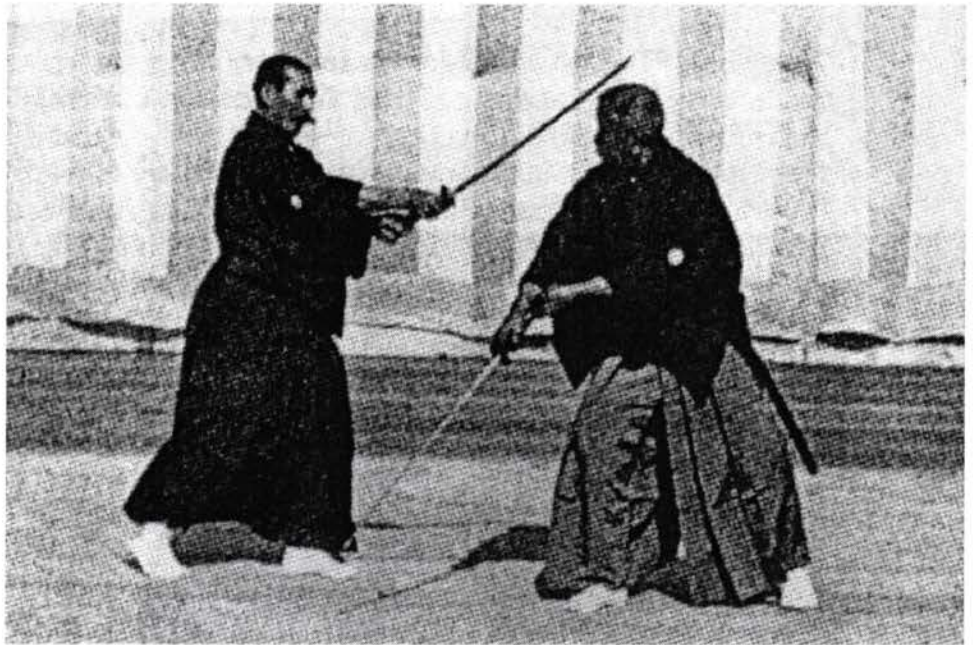
Siihen aikaan Yūshinkania johti kuuluisa miekkamies, Shindō Munen ryūn⁵ Negishi Shingorō⁶. Shingorō oli itse asiassa osallistunut todelliseen taisteluun miekkaosaston johtajana Nagaokan sodassa.

*"Hiden Koryubujutsu" 1995/7, Käännös: Jukka Hentunen , editointi: Pasi Hellstén.
Käännöksen Copyright: Suomen Muso Shinden Ryu Yhdistys Ry*

Hän oli myös kenjutsu-kirjailija (Gekiken Shinan- opastus miekkailuun⁷), teoreetikko siinä missä käytännön sotilaskin.

Yūshinkan tunnettiin erityisen kovasta harjoittelusta, arakeikosta. Jos Tokion poliisin keiko vastasi kuolemaa niin Yūshinkan oli jo samaa kuin Helvettiin joutuminen. Tästä voi kuvitella kuinka rajua harjoittelu oli.

Se mitä nykyään kutsutaan arakeikoksi on kuitenkin silloisen Tokion poliisinkin harjoitteluun verrattuna "siistiä" ja "kohteliasta". Toisin sanoen, sen ajan "säännöt" erosivat täysin nykyajan kendōsta. Ero on samaa luokkaa kuin jos kädenväännön harrastaja osallistuisi yhtäkkiä Vale Tudu-otteluun.

Dai Nihon Teikoku Kendō Katan neljättä tekniikkaa esittävä Nakayama Hakudō (vasemmalla) ja Takano Sazaburō⁸ (oikealla)

Jos nykyisin kendō-kilpailussa pyyhkäisee vastustajalta jalat alta, taklaa vartalolla tai lyö nyrkillä miekan lisäksi, se on sääntöjen vastaista, eikä sääntöihin tottunut nykyajan kendōka varmaan edes osaisi sellaisia tekniikoita. Yūshinkanin arakeikon osana nämä "säännönvastaisuudet" olivat ennemminkin kehuttavaa tekniikkaa. Eli toisin sanoen todellisen taistelun tekniikkaa. Treenaamisen käsite ei sisällä tätä. Siihen asti kun vastustaja ilmoitti selvästi antautuvansa oli täysin sallittua vaikka astua päälle tai käyttää jalkalukkoja. Vaikka aseena oli shinai oli kyse oikeasta "toimivasta" tekniikasta.

Tätä Hakudō joutui harjoittelemaan tosissaan. Päivästä toiseen hän harjoitteli todellisia tuskia kokien, lähes verta sylkien. Perustana ei ollut mikään teoria vaan oppi tarttui mieleen kun joka päivä harjoitteli siihen asti kun ei pystynyt enää liikkumaan.

Rintakivuista kärsivän Hakudōn keiko, uinti ja muut harjoitukset jatkuivat myöhään yöhön, hän joutui todella laittamaan henkensä peliin edistyäkseen.

*"Hiden Koryubujutsu" 1995/7, Käännös: Jukka Hentunen , editointi: Pasi Hellstén.
Käännöksen Copyright: Suomen Muso Shinden Ryu Yhdistys Ry*

Kuitenkaan ruumiiltaan heikon Hakudōn tekniikka ei alussa ollut ollenkaan "toimivaa". Toisin kuin nykyisin urheilijoiden kuntosaleilla joissa alussa luodaan sopiva "menu", joutui Hakudō Yūshinkanilla alusta alkaen harjoittelemaan kuolema vierellään.

Onkohan meillä lujuutta pistää itsemme peliin samalla tavalla? Vain tämä viimeiseen hengenvetoon harjoittelu mahdollisti myöhempien vuosien Nakayama Hakudōn kehittymisen.

HEIKKOUSIEN KORJAAMINEN JA MUUTTAMINEN VAHVUUKSIKSI.

Hakudō ei ollut ruumiillisesti ollenkaan sopiva kendōn harjoitteluun. Tästä syystä hänellä oli vain kaksi vaihtoehtoa: "En ole sopiva kendōn harjoitteluun, joten parempi luovuttaa." tai "En ole sopiva mutta harjoittelen kaikin voimin siihen asti kunnes puutteet on korjattu". Näistä Hakudō valitsi tietenkin jälkimmäisen vaihtoehdon.

Ruumiillinen heikkous on tietenkin haitta, mutta on käynyt usein niinkin että tätä heikkoutta korjattaessa voimat ovat kehittyneet keskimääräistä suuremmiksi. Aivan samoin suurilla voimilla siunattu saattaa kerjätä hankaluuksia jyrätessään voimalla ja jättäessään tekniikan kehittämisen huomiotta.

Tämä ei mitenkään rajoitu pelkästään ruumiillisiin asioihin. Sama pätee minkä tahansa taidon kehittämiseen. Itseään huonomuistisena pitävästä voi hyvinkin tulla muistamistekniikan mestari ja puhumista pelkäävän ihmisen sisältä voi löytyä kuuluisa luennoitsija. Syntymästään asti hyvämuistinen, sujuva puhuja ei ehkä näe mitään tarvetta taitojensa kehittämiseen eikä näin myöskään edisty.

Hakudōn kendō-harjoitteluun sopimattoman ruumiinrakenteen voidaan näin katsoa olleen onnenpotku, joka tarjosi hänelle mahdollisuuden taidoissa kehittymiseen.

Siihen aikaan Hakudōn asento oli huono, hänen lantionsa huojui puolelta toiselle ja hänellä oli vaikeuksia uchikomin kanssa mistä syystä häntä pilkattiin "puunsahaajaksi". Kerrotaan että Hakudōn huomaamatta opettaja Shingorō löysäsi hänen sandaaliensa hihnoja. Näin hän joutui näkemään paljon vaivaa pystyäkseen edes kävelemään normaalisti. Sanotaan että Hakudō jatkoi tätä tapaa vielä kuulusaksi tultuaankin.

Korjatakseen "puunsahaus"-asentoa Shingorō käski Hakudōn harjoitella suuri kivi vyötäisille sidottuna. Tavallisessa arakeikossakin oli jo kestämistä, mutta sen lisäksi hän oli jatkuvasti iskumaalina.

Heikkouksien muuttaminen vahvuuksiksi ei tapahdu pelkästään asennetta muuttamalla. Vain jokapäiväisellä ponnistelulla ja vaivannäöllä, johon kuuluivat niin hankalat jalkineet, keikon aikana kannettu raskas taakka kuin neljään tuntiin rajattu yöuni, saattoi Hakudō kehittyä sellaiseksi kuin hän lopulta oli.

Harjoiteltuaan kolme vuotta "kivi vyötäisillä" Hakudō voitti näytösottelussa taitavan miekkamestarin Masaki Masarun⁹. Niin paljon hän oli edistynyt Yūshinkanin arakeikon avulla.

*"Hiden Koryubujutsu" 1995/7, Käännös: Jukka Hentunen , editointi: Pasi Hellstén.
Käännöksen Copyright: Suomen Muso Shinden Ryu Yhdistys Ry*

Kuka tahansa voi saavuttaa menestystä haluamallaan alalla vaikka olisi alussa keskitason alapuolella. Päivittäisen ponnistelun avulla heikkoudet voi kääntää vahvuudeksi. Jos Hakudōn tavoin harjoittelee kolme vuotta viimeiseen hengenvetoon edistyy millainen ihminen tahansa.

EDISTYÄ VOI VAIN JOS ON TODELLA KIINNOSTUNUT JA PITÄÄ SIITÄ MITÄ TEKEE.

Nakayama Hakudōn kiinnostus budōa kohtaan oli lakkaamatonta. Jos hän ei olisi pitänyt siitä hän ei olisi pystynyt aina vain jatkamaan, loppuun saakka.

Nykyiaidōn perusta, Musō Shinden Ryū on Nakayama Hakudōn luomus. Hakudōsta tuli Negishi Shingorōn seuraaja Yūshinkanilla Meiji 35 (1902). Silloin oli vielä kyse kenjutsusta. Hän oli lisäksi kiinnostunut bōjutsusta, naginatasta, shurikenista, kyūdōsta ja muista sotataidoista ja hän myös harjoitteli niitä.

Kunfutsen sanoin "Tämän tietävät eivät voita tästä pitäviä". Jos tätä sovelletaan budōn, paljon tekniikoita ja budōa koskevaa tietoa omaavat jäävät toiseksi budōsta pitävälle ja tosissaan harjoittelevalle. Itse asiassa voittamaton on hän joka pelkän pitämisen lisäksi saa harjoittelusta nautintoa.

Syy siihen että Hakudō pystyi niin paljon ponnistelemaan monien sotataitojen oppimiseksi oli se, että hän ei ainoastaan pitänyt harjoittelusta vaan myös nautti siitä.

Varmaankin ulkopuolinen saattaa rajua harjoittelua katsellessaan ihmetellä mitä nautintoa siitä voi saada. Mutta harjoittelija itse tuntee olonsa hyväksi.

Nakayama Hakudō Tsumeai no kurai

"Kohta näette" ja "Minusta tulee varmasti loistava kenjutsuka" ajatteli Hakudō mielessään ja oli siksi onnellinen vaikeuksiensa keskellä.

Ellei hän olisi pitänyt siitä niin paljon hän tuskin olisi vaivautunut matkustamaan Tosaan asti oppiakseen Eishin Ryūta Yukimune Sadayoshilta¹⁰ tai Saitaman Tamiya Ryūta¹¹ Kuroda Taijilta¹², varsinkin kun hän oli siinä vaiheessa jo Yūshinkanin johtaja, kuuluisuus kenjutsun alalla. Tiettyä rohkeutta vaati siinä vaiheessa kumartaa toiselle ja pyytää opettajakseen.

"Hiden Koryubujutsu" 1995/7, Käännös: Jukka Hentunen , editointi: Pasi Hellstén.
Käännöksen Copyright: Suomen Muso Shinden Ryu Yhdistys Ry

Siinä vaiheessa kun Hakudō nimesi tyyliuuntansa Musō Shindeniksi, Showa 8 vuonna (1933), Hakudō oli jo yli 60-vuotias. Iästä huolimatta kiinnostus jatkui yhä entisellään.

Budōn lisäksi millään muullakaan alalla ei pidä antaa periksi siksi että pitää itseään vanhana. Taiteen alalla 70, 80-vuotiaiden luomia mestariteoksia on vaikka kuinka paljon. Michelangelo ja Picasso käyvät esimerkeiksi.

Ei toisaalta ole myöskään sellaista asiaa kuin liian nuori. Taito ei riipu iästä. Amerikkalainen Michael Carnie valmistui 10-vuotiaana yliopistosta.

Tällä minä haluan sanoa, että olitpa juuri nyt minkä ikäinen tahansa sinulla on mahdollisuuksia kehittyä taidoissasi.

Nakayama Hakudōn suuruus johtui siitä että hän säilytti aina "aloittelijan mielensä". Näin voi ymmärtää senkin että hän aloitti 60-vuotiaana uuden tyyliuunnan iaidōssa. Sitä voi kutsua hänen elämäntyökseen.

Hänen monet kyvykkäät oppilaansa jatkoivat hänen työtään. Nakajima Gorozō¹³, Haga Jun'ichin¹⁴, ja Nakakura Kiyoshin¹⁵ aloittama toiminta teki tyyliuunnasta lopulta kaikkein suurimman.

Pesäpallossa hyvä pelaaja ei välttämättä ole hyvä opettaja, mutta Hakudō oli näitä molempia. On syytä uskoa että jos itseään kiinnostavalla alalla ponnistelee tarpeeksi saavuttaa varmasti menestystä. "Kertaus on opintojen äiti". Menestystä valitsemallanne alalla.

¹ 中山博道 Nakayama Hakudō
² 松本幸夫 Matsumoto Yukio
³ 有信館 Yūshinkan
⁴ 山口一刀流 Yamaguchi Ittō Ryū
⁵ 神道無念流 Shintō Munen Ryū
⁶ 根岸信五郎 Negishi Shingorō
⁷ 擊劍指南 Gekiken shinan
⁸ 高野左三郎 Takano Sasaburō
⁹ 正木勝 Masaki Masaru
¹⁰ 行宗貞義 Yukimune Sadayoshi
¹¹ 民弥流 Tamiya ryū
¹² 黒田泰治 Kuroda Taiji
¹³ 中島五郎蔵 Nakajima Gorozō
¹⁴ 羽準一 Haga Jun'ichi

¹⁵ 中倉清 Nakakura Kiyoshi

VIERAAS' MAAILMAS' eli leirillä ensimmäisen ja toisen kerran

Koko ajan oli tietenkin selvää, että ensimmäiselle leirille lähdetään, heti kun tilaisuus on. Silti joitakin päiviä ennen lähtöä alkoi epäilyttää: jos treenien jälkeen vielä kykenisikin kävelemään, syömään ei varmaankaan ehtisi, nukkumisesta ei tule mitään ja kaiken kaikkiaan tulisi olemaan ikävää. Lisäksi en osaisi mitään. Lopetin pirujen maalailun seinille kuitenkin melko nopeasti, siitä kun ei ole minkäänlaista hyötyä.

Lähtöaamu valkeni röyhkeän varhain joustaviin aamutoimiaikoihin tottuneelle, mutta kun matkaan lopulta päästiin, se sujuikin ihan mukavasti. Tunnelma takapenkillä oli väkisinkin tiivis!

Jo ensimmäisen treenirupeaman jälkeen mieliala oli huomattavasti korkeammalla. Osasin ja ymmärsin ihan niin kuin pitikin ja mikä tärkeintä, opin lisää. Treenit ja tauot oli mitoitettu ainakin minulle juuri sopivasti: keksittymiskyky ja motivaatio säilyi hyvin koko päivän ajan ja päivän loppuksi olo oli hieman väsähtänyt mutta tyytyväinen. Tätä voisi hyvin tehdä toisenkin päivän.

Pahimmat pelot olivat siis osoittautuneet kerrassaan turhiksi. Ruokailukaan ei ollut ongelma. Kassien kätköistä taukojen aikana kaivellut eväät pitivät hyvin nälän loitolla siihen saakka, että päästiin tutustumaan Tampereen keskustan ravintolapalveluihin. Samalla päänsisäinen Tampereen karttani laajeni huomattavasti aiemmasta "rautatieasema ja sitten se Hämeenkatu"-versiosta.

Viimeinenkin epäily häveni yön aikana - tai pikemminkin huomasin aamulla, että uni oli maittanut makuupussissa salin lattialla paremmin kuin monesti kotona. Alakerrassa oli kuulemma ollut bänditreeneitäkin ja musisoijat olivat käyneet liikuntasalin ovella ihmettelemässä ja pyytämässä anteeksi häiriötä. Täysin rehellisesti voin sanoa, että minä en ainakaan häiriintynyt. En huomannut kertakaikkiaan yhtään mitään.

Sunnuntain treenit menivätkin sitten samoissa, ellei paremmissakin tunnelmissa. Loppujen lopuksi kun pakkauduttiin autoon kotimatkaa varten huomasin että oli mennyt pari vuorokautta puhtaasti iaidon parissa. Muut asiat eivät olleet juuri käyneet mielessäkkään, mikä olikin oikein sopivaa. Ja niin kai oli tarkoituskin.

Toinen leirimatka suuntautuikin sitten Helsinkiin ja tunnelma etukäteen oli jo varsin letkeä, varsinkin kun matkaan lähdettiin jo edellisenä iltana eikä siis ollut kiusaa aikaisesta herätyksestä. Ruokailu ja nukkuminenkin tapahtui tällä kertaa anopin hellässä huomassa. Pohdinnan aiheet olivat varmaankin näistä syistä paljon arkisempia, tyyliin "minkähän lämpöistä vettä tämän paikan suihkuista tulee?", "mihinkähän tässä paikassa olisi sopivaa jättää treenikassi?" ja erityisesti "kuinka ihmeessä tämä määrä ihmisiä mahtuu treenaamaan tähän saliin?". Omin silmin havaittujen nais-iaidokoiden määräkin kasvoi 250%.

Leirirutiinit olivat ensimmäisen kerran jälkeen jo sen verran tuttuja, että itse treenaamiseen pystyi keskittymään paremmin. Ja taas tuli ohjausta niin, että sen miettimiseen meni leirin jälkeenkin hetki poikineen. Suurin ero ensimmäisen ja toisen leirin välillä olikin tunnelmassa kotimatalla. Kun ensimmäisen leirin jälkeen lähinnä onnitteli itseään hengissä pysymisestä, oli ajatukset toisen leirin jälkeen vallan toiset: Milloin pääsee seuraavan kerran?

Seija Sirkiä

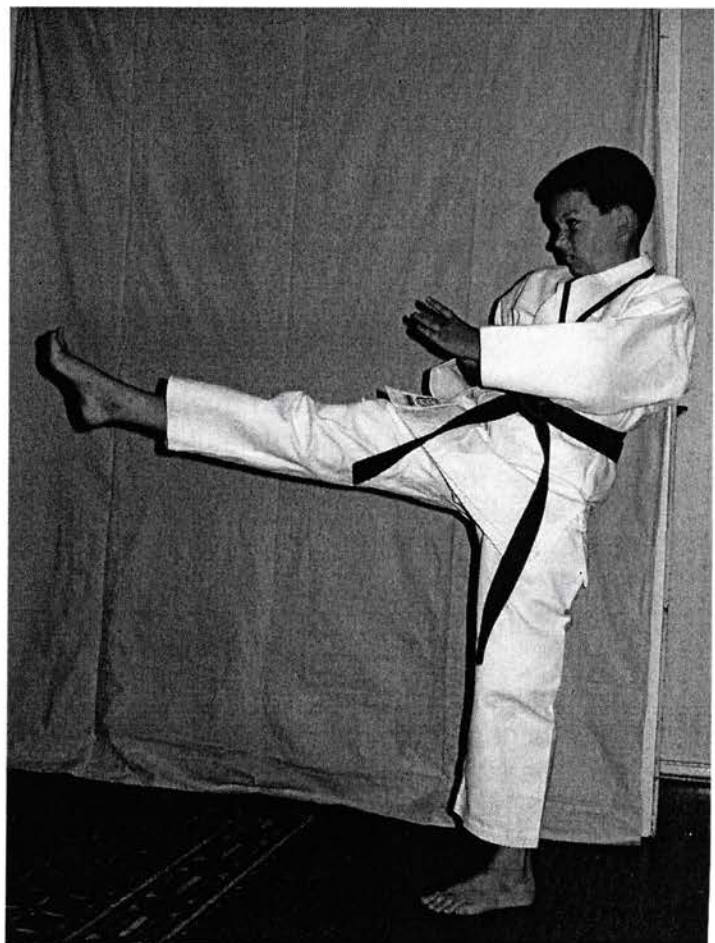
TOINEN KERTA ALOITTELIJANA

Vaikka useat Hanshan lukijat ovat epäilemättä tutustuneet useampaan kuin yhteen lajiin kamppailu-uransa aikana, ajattelin kuitenkin jakaa omia kokemuksiani uuden lajin aloittamisesta. Taustaltani olen karateka: 13 vuotta sitten, ollessani 10-vuotias, osallistuin Shukokai karaten alkeiskurssille. Varsinaisia harjoitustaukoja en ole tuon jälkeen pitänyt. Vaikka 13 vuotta ei sinänsä ole pitkä aika, on se kuitenkin yli puolet elämästäni. En voi millään muotoa pitää itseäni aloittelijana tässä lajissa, vaikka matka todelliseen ymmärrykseen ja osaamiseen onkin vielä pitkä. Tästä syystä onkin ollut äärimmäisen valaisevaa tutustua itseensä uudella tavalla: uuden lajin kautta.

Oikeastaan toisen lajin valinta oli ollut selvä jo pitkään, en vain itse tiennyt sitä. Japanilainen miekkailu ja siihen liittyvä kulttuuri oli herättänyt kiinnostukseni jo aikaisemmin. Tiesin etäisesti iaidon olemassaolosta lajina, mutta kaverin lähteminen Jyväskylän Jigotain järjestämälle iaidon peruskurssille selvensi asioita. Omakin 'iaido-kuume' syttyi ja tilannetta 'pahensi' puolison kiinnostus samaiseen lajiin. Alkoi tuskainen omien resurssien ja arvojen pohdinta: hajauttaisiko toinen laji ajatuksia ja veisikö se liikaa aikaa? Sekoittaisivatko lajit toisiaan? Vaakakupissa kuitenkin halu oppia miekoista painoi huolia enemmän ja kaksihenkinen perheemme aloitti iaidon peruskurssilla syksyllä 2001.

Peruskurssin vetäjänä toimi Vileniuksen Mikko.

Ensimmäisistä oppitunneista mieleen jäi erityisesti harjoittelun luonteeseen liittyviä eroja. Peruskurssilla, tai harjoituksissa yleensäkin, ei tulisi juuri lihaskuntoa harjoittelemaan. Perustelu kuulosti järkevältä: tarkoituksena oli harjoitella iaidoa; kukin voisi tehdä punnerruksia omalla ajallaan. Toisena selvänä erona karateen tuli puhutteluetiketti: harjoitusten ohjaajaa ei ollut sopivaa puhutella senseiksi. Perustelu oli jälleen hyvä: olimme kaikki (ainakin asianmukaisesti dojoon liittyneet) yhden sensein oppilaita ja tämä sensei oli Takada Gakudo. Edelleen yliopisto-opiskelijan mieltä lämmittivät peruskurssin aikana jaetut monisteet, joita jaettiin lähes joka harjoituksissa. Annetut käyttäytymisohjeet ja -säännöt

olivat tuttuja ja tuntuivat luonnollisilta, mutta ne ilmoitettiin jyrkemmässä sävyssä kuin mihin olin tottunut. Tämänkin koin puhtaasti positiivisena: nyt oltiin harjoittelemassa aseilla ja turvallisuuden suhteen oli syytäkin olla tarkkana.

Peruskurssin jälkeen siirtyminen harjoittelemaan muun seuran seassa oli myös mielenkiintoinen tapahtuma. Tutustuminen uusiin seuratovereihin osoitti, että nämä olivat varsin mukavaa ja mielenkiintoista väkeä. Korpisen Petri toivotti karatekan tervetulleeksi ja oli alusta alkaen kannustava omaa mieltäni vaivanneen ristiriidan (karate <-> iaido) suhteen. Sopivasti harkoittelun alkuvaiheeseen sattui Tozandon miekkatarjous, minkä jälkeen asianmukaiset varusteet olivatkin kasassa. Varsinainen kamppailu miekan tiellä pääsi käyntiin. Ensimmäinen vastustaja oli selvä: Japanista hankittu kokoa "26" oleva musta kangas taisteli vastaan jokaisissa harjoituksissa. Kiristys, uhkailu tai lahjonta eivät tuntuneet toimivan sitkeää varustetta vastaan. Olin iaido-harjoitusten jälkeen aina mielissäni tulevista karate-tunneista: ei hakamaa - ei huolia. Joidenkin viikkojen vääntämisen jälkeen päätin kuitenkin, että vika oli minussa eikä hakamassa, sillä kaikki muutkin näyttivät tuon kapistuksen kanssa tulevan toimeen. Samaan aikaan, kun taistelin ensimmäisiä viikkoja hakamani kanssa, huomasin myös omituisen ilmiön, jonka ilmeisesti kaikki aseilla harjoittelevat huomaavat: ase menetti suuren osan painostaan harjoittelun seurauksena. Tämä olikin varsinkannustava havainto: kehitystä oli tapahtumassa.

Aivan alkuvaiheen harjoittelu oli muutenkin mielenkiintoista: useat tekniset yksityiskohdat, jotka Shukokai karatessa esiintyvät jokaisessa tekniikassa, ovat iaidossa täysin virheellisiä ajattelutapoja. Suuria vaikeuksia tuottivat pystytekniikkoihin liittyvät liikkumistavat sekä asennon mataluus. Päivänselvä tosiasia, jota jouduin itselleni tolkuttamaan, oli kuitenkin se, että nämä asennot olivat toisenlaiseen käyttöön kuin karatessa oppimani. Etäisyydet ovat aivan erilaiset miekalla lyötäessä ja iskun voimakkin löytyisi aivan toisella tavalla. Erilaiset asennot toivat toki harjoitteluni fyysiseen puoleen tervetullutta monipuolisuutta. Joissain tilanteissa kävi tosin niinkin, että kun minulle huomautettiin iaido-tekniikassani olevasta virheestä, havaitsin vastaavan virheen karate-tekniikassani. Tuntui nololta vastata 'Ei, ei meidänkään tekniikassamme tätä tehdä näin, minulle huomautettaisiin tästä jalan asennosta sielläkin,' mutta tällaiset opetukset kyllä kehittivät minua molemmissa lajeissa ja olin siitä mielissäni.

Ensimmäinen leiri oli varsin miellyttävä kokemus. Leiri oli tietenkin pääpiirteiltään samanlainen kuin ne karateleirit, joilla olin ollut, mutta yksityiskohdissa oli eroja. Etukäteen ihmetytti harjoitusten ja taukojen jaksotus, mutta leirin kuluessa havaitsin, että järjestely oli hyvä ja lajiin sopiva. Asia, joka ei varsinaisesti yllättänyt, oli leirillä saamani tiedon määrä. Päätelin, että yksi asia oli selvä sekä karatea että iaidoa harjoitellessa: leireillä kannatti käydä ja ainakin alkuvaiheessa ne veivät nopeasti eteenpäin.

Leirimatkat tutustuttivat myös harjoitustovereihin paremmin. Selväksi tuli, että japanilainen kulttuuri ja kaikki siihen liittyvä kiinnosti näitä veikkoja enemmän kuin keskimääräistä karatekaa. Monesti, erityisesti leirillä, keskustelut olivat niin mielenkiintoisia, että tunsin iloa saadessani kuulua porukkaan. Opin pelkästään joukossa olemalla paljon juuri sellaisia pieniä asioita, mitä olin iaidosta tullut hakemaankin. Minulle tuli selvä tunne, että tällaiseen ryhmään halusinkin tulla mukaan. Joskus tulee tosin sellainen tunne, että tämän joukon mielestä kaikki, mikä

on japanilaista, on hyvää, mutta nähtävästi tämä on iaidon harrastamisen välttämätön seuraus.

Kaikkein mielenkiintoisimmat seuraukset iaidon aloittamisesta olivat kuitenkin henkisellä tasolla. Koin iaidon harjoittelun voimakkaasti puhtaana zanshinin harjoitteluna (ulkoisen tekniikan lisäksi tietenkin) ja se tuntuikin varsin tehokkaalta siihen tarkoitukseen. Käsitykseni zanshinista muuttui (ja muuttuu varmasti vielä jatkossakin) ja tunsin, että tulisin oppimaan lisää yleistä valmiutta ja oikeaa mielentilaa. Nämä henkiset ominaisuudet ovat tärkeitä ja hyödyllisiä kaikissa tilanteissa, ja niitä varten kannattaa ponnistella. Myös harjoitteluasenteissa uusi ja vanha laji auttoivat toisiaan. Jos iaido-harjoituksissa näytetty tekniikka tuntui saavuttamattomalta, muistutin itseäni niistä karate-tekniikoista, joita itse teen vaivatta, mutta joihin aloittelijat eivät pysty. Toisaalta 'pohjalla' oleminen iaidossa helpotti nuorempien (harjoitusvuosissa) karatekoiden ohjaamista. Koska olin aloittanut karaten 10-vuotiaana, ei minulla ollut kunnollista käsitystä siitä, miltä uuden lajin aloittaminen tuntuisi aikuisesta. Oman karate-tekniikkani vertaaminen iaido-tekniikkaani muistutti minua vahvasti siitä, että harjoittelu, ja vain harjoittelu, voi viedä tekniikkaa eteenpäin. Tämä on päivänselvä asia, mutta sen kertaaminen itselleen voi joskus saada paljon hyvää aikaan. Joskus jopa tuntuu, että iaidoa harjoitellessani näen itseni ulkopuolelta: harjoittelemassa ilman kymmenessä vuodessa kertyneitä tapoja ja tottumuksia, ilman harjoittelun mukanaan tuomaa asemaa tai velvoitteita.

Iaidon aloittaminen toi loppujen lopuksi minulle paljon ns. hyötyä: opin lisää koordinaatiota, opin paljon miekoista ja japanilaisesta kulttuurista yleensäkin ja asenteeni muuttui parempaan suuntaan. Ja tietenkin samoista asioista voin oppia vielä lisää. Ja tarkkailemalla itseäni iaidokana, voin oppia paljon siitä, millainen olen karatekana. Toivon, että voin jatkaa tätä mielenkiintoista tutkimusmatkaa vielä pitkään.

Timo Koponen

KYU-GRADUOINTI

laidoharjoittelijoille järjestettiin Helsingissä 28. 3. 2003 erillinen graduointitilaisuus. Miksi? Te kysytte. Koska leirien yhteydessä olevien graduointien osallistujamäärät ovat usein niin suuria, että ilta kääntyy jo yöksi, ennenkuin kaikki ovat ehtineet kokeen suorittaa. Jos taas yhtäaikaa laitetaan kolme tai jopa useampi tekemään tekniikkakoetta vaikeutuu tuomareiden tehtävä entisestään. Kokeeseen osallistujan näkökulmasta pienempi osallistujamäärä on etu. Oma vuoroa ei tarvitse odottaa loputtoman kauan paikat hiljaa puutuen. Tosin nykyäänhän vuoroa odotetaan mukavasti penkeillä istuen.

Aleksis-Kivenkoulun alasalissa järjestettyyn kokeeseen saapui 12 osallistujaa, joista neljä oli ensimmäistä kertaa graduoimassa. Paikalla oli myös yksi 5. kyun yrittäjä ja kolme 4. kyun yrittäjää. Neljä jo pidempään harjoitellutta tuli suorittamaan 3. kyun koetta. Tuttuun tapaan koe alkoi kirjallisella osuudella. Vastauspapereiden tarkistamisen jälkeen Pasi Hellstén muistutti kokeeseen osallistujia huolellisen vastaamisen tärkeydestä. Vaikka miekan osat ja muut vaadittavat nimet ja termit ovatkin vieraskielisiä, on ne osattava sujuvasti. Kannattaa muistaa, että suoritus voidaan hylätä kirjallisen kokeen perusteella, jolloin ei pääse lainkaan yrittämään tekniikkakoetta. Kirjallisessa kokeessa vaaditut tiedot ovat laidoharjoittelijan yleissivistystä, johon ei ehkä käytännössä kovin usein törmää. Tietämättömyyden paljastuminen voi kuitenkin olla hieman noloa. Muistuu mieleen omakohtainen kokemus muutaman vuoden takaa, jolloin vaativa ohjaajamme istutti harjoitusten loppupuolella harjoittelijajoukon puoliympyrään ja alkoi kysellä miekan osien nimiä. Muistaakseni varsinaista rangaistusta ei tietämättömydestäni seurannut, mutta niin piinallinen tuo tilanne oli, että päätin heti opetella ulkoa miekan osien nimet. Seuraavassa harjoituksessa taidettiin kysellä tekniikoiden nimiä ja lähdekoulukuntia...

Kirjallisen kokeen jälkeen oli vielä puoli tuntia aikaa harjoitella hieman lisää tai verrytellä ennen varsinaisen tekniikkakokeen alkua. Kumarrusten jälkeen tuomaristo synkronoi arvostelua ensin mallisuorituksen perusteella ja sitten varsinainen koe alkoi. Jännitys ja voimakas keskittyminen oli aistittavissa. Kynänterän rapina paperilla tuntui kuuluvan kovempaa kuin yleensä ja vaimeat yskähdykset ja rykäisyt tuntuivat merkityksellisemmiltä kuin tavallisesti. Kokeen suorittajat tulivat kutsusta aloituspaikalle pareittain ja kumarrusten jälkeen aloittivat kukin vuorollaan viiden katan sarjansa. Koe oli ohi kaikkien osalta noin tunnissa. Loppukumarrusten ja tuolien ja pöytien järjestelyn jälkeen tuomaristo vetäytyi kokoukseen ja kokeeseen osallistujat saattoivat helpottuneina, uskoisin, lähteä viettämään loppua perjantai-iltaa hyväksi katsomallaan tavalla.

Vesa Tuukkanen

ITOMAKINSITOJAN SEIKKAILUT

Olipa kerran iaidon harrastaja, joka kauan, kauan sitten vuonna 1985 osti oikean miekan Pöyhösen Veikolta...

Veikko oli tehnyt miekkaan terän ja tupen, sekä kahvan jossa oli metallihelat, mutta ei hainnahkaa eikä perinteistä punosta. Tsuban sai kaupasta ostamalla. Kun miekan sain, oli kahva kiedottu mustaan eristysnauhaan. Tässä oli omat ongelmansa, koska kahvan päälliseen pätee sama kuin suksien voiteluun: pitäisi olla sekä pitoa että luistoa. Pito tarkoittaa sitä, että olisi kiva ettei miekka luiskahtaisi kädestä lyödessä ja lentäisi jonnekin, varsinkaan terävä miekka. Luisto taas tarkoittaa tässä yhteydessä sitä, että olisi kiva saada kätensä irti kahvasta, sitten kun miekkaa ei enää käytetä. Tahmeaksi käyvässä eritysnauhassa oli erittäin hyvä pito, mutta luisto jätti paljon toivomisen varaa.

Piti siis alkaa harrastaa tuotekehittelyä. Kaikki jotka ovat katsoneet iaitonsa kahvaa, tietävät että se punos näyttää aika monimutkaiselta. Eipä ollut sopivaa kahvanauhaakaan, hainnahasta puhumattakaan. Eli perinteinen punos näytti vaikealta toteuttaa, ja epäilin sitä paitsi, että onhan kumma, jos ei satojen vuosien aikana olisi uusi teknologia ehtinyt kehittää jotain parempaa. Kun kyse oli käyttöön tarkoitettu miekasta, olin avoin uusille innovaatioille.

Ensimmäisen loistoidean sain katsomalla polkupyörääni. Pyöräkaupasta sai elastista nauhaa, joka oli tarkoitettu pukinsarvitankojen ympäri kierrettäväksi. Nauha oli pehmeää, aika paksua, toisella puolella oli kapea itsekiinnittyvä liimakaistale ja päällipuoli oli vielä rei'itetty. Näin sieluni silmin, kuinka mukava, pehmeä ja hyvän otteen tarjoava kahva tästä tulisi. Kas kun eivät japanilaiset olleet tällaista keksineet – ovat varmaan raukat niin jumissa perinteidensä kanssa. Perinteitä kunnioittaakseni ostin kuitenkin mustaa nauhaa enkä vaaleanpunaista. Nauhan kiertäminen kahvan ympäri sujui vaivattomasti ja lopputulos näytti hyvältä.

No sitten treeneihin. Käytäntö osoitti ikävästi, että ajattelussani oli puutteita. Pito ei ollut niin hyvä kuin luulin, ja ilmeni myös, ettei nauha pysynyt kunnolla paikallaan vaan alkoi kääriytyä rullalle. Ja kun nauha oli tämän myötä kiertynyt paikoitellen nurinpäin, tarjosi se liimakaista taas kädelle pitoa enemmän kuin riittävästi, vaikei ollutkaan tarjonnut sitä tarpeeksi pitääkseen itse nauhan paikoillaan. Hmph.

Paremmen puutteessa oli pakko palata joksikin aikaa eristysnauhaan. Eri merkkien vertailu ei tuottanut toivottua lopputulosta. Tahmea mikä tahmea. Sorruin tässä vaiheessa niinkin alas, että päällystin paremmen puutteessa kahvan nauhalla, jota olin leikannut sellaisesta kirjakaupassa myytävästä, mappien päällystämiseen tarkoitettu kalvosta. Oli nimittäin osunut silmiini sellaista kalvoa, joka oli mustaa ja nukkapintaista, kuin ohuen karvan peittämää, ja toisella puolella oli liimapinta. Ajattelin että karvapinta tarjoaisi edes tyydyttävää pitoa. Toisin kävi, se "karvapeite" kului pois alta aikayksikön, lopputulos oli liukas kuin mitä, ja mustan nukan kuluttua pois oli lopputulos myös esteettisesti vähemmän tyydyttävä.

Hylkäsin siis synteettiset hömpötykset ja aloin etsiä perinteisempää ratkaisua. Sitten välähti: nahka! Tiesin että sitä on miekankahvoihin käytetty, muistaakseni esimerkiksi niin sanotussa Musashi-koshiraessa. Ajattelin myös että jos nauhan liottaisi vedessä ja kiertäisi paikalleen märkänä, se kiristyy kuivuessaan ja varmaan pysyisi paikallaan tosi hyvin.

Koska edellä mainitun alkuperäismallin mukaista parkitsematonta hevosenahkaa ei paikallisesta marketista saanut eikä tuttavapiirissä ollut ketään jonka pollevainaa olisi juuri siirtynyt ajasta ikuisuuteen, täytyi etsiä muita vaihtoehtoja. Onneksi on nahkapalakauppoja, josta saa erilaisia vuodan ja turkiksen palasia pinta-alan mukaan hinnoiteltuna. Päädyin aika ohueen, siistiltä näyttävään mustaan nahkaan, josta oli helppo leikata lovilleikkausveitsellä sopivan levyistä pitkää kaistaletta. Ohut nahka oli sen verran joustavaa, ettei sitä kannattanut edes liottaa, punosta kiertäessä sen sai sen verran kireälle, etten uskonut paikallaan pysymisessä olevan ongelmaa.

Lopputulos oli tähän mennessä ulkonäön puolesta vähiten rupinen. Pito ei kuitenkaan ollut hyvä: kahva oli melko liukas, ja kokemuksesta voin kertoa ettei oikean tekniikan harjoittelua suinkaan edistä se, että miekkaa joutuu puristamaan rystyset valkeina. Tältä ajalta jäi mieleen pari kokemusta. Toinen oli 5. danin graduoinnissa, ensimmäisessä katassa, kun tunsin nukitsuken lopussa kahvan hieman pyörähtävän käden sisällä. Ilmeisesti ei juuri näkynyt, mutta tunne ei ollut mukava eikä lievittänyt hermostunutta oloa, kun sensei istuu suoraan vastapäätä katsomassa HYVIN TIIVIISTI, ja arviolta 60 silmäparia tuijottaa takaa ja sivuilta. Toinen oli sensein leirillä tameshigiriharjoituksessa, kun sensei lainasi miekkaani. Hän piteli asetta käsissään, katseli sitä epäluuloisen näköisenä, ja kysäisi ”gunto?” (tarkoittaa japanilaista, yleensä sarjavalmistesta ja melko heikkolaatuista toisen maailmansodan aikuista sotilasmiekkää). Kerroin että ei, ja selitin että miekkani oli ”Finnish made”. No further comments senseiltä... ehkä hyvä niin.

Hankalampi ongelma kuin pito syntyi kuitenkin siitä, että siinä pahuksen nahassa oli jotakin (en vielä tiedä mitä), josta ihoni ei tykännyt. Minulla ei koskaan ole ollut taipumusta ihottumiin, mutta huomasi aika pian, että tuolla nahkapäälysteisellä kahvalla treenatessani kämmenieni iho alkoi kukkia, punoittaa ja mennä rikki. Halusin aikani uskoa ettei kahvan materiaali voi tähän vaikuttaa ja että kyse on jostain muusta, mutta kun empiiristä materiaalia alkoi kertyä lisää, uskottavahan se oli. Taisivat vanhat japanilaiset tietää mitä tekivät, kun olivat itse aikoinaan käyttäneet parkitsematonta raakanahkaa.

Matka siis jatkui. Tässä vaiheessa olin valmis luovuttamaan ja myöntymään käyttämään perinteiseen tyyliin puuvillanauhaa, jota alkoi olla myös Japanin-tilausten kautta saatavissa. Sain ostaa nauhaa, jota Keijo oli tilannut Hikarin porukalle iaitojen korjauksiin. Näihin aikoihin minulla oli myös ilo osallistua Japanin Kulttuurin Ystävien järjestämään tilaisuuteen, jossa Allan Nurmi oli Turusta esittelemässä itomakin sitomista ja aseiden restaurointia (sama Allan, joka esitteli tätä tämän vuoden Annantalon näytöksessä). Allan on melkoinen virtuoosi, ja pääsimme katsomaan kuinka hän teki uutta punosta vanhan tanton kahvaan. Jälki oli helpon näköistä, nopeaa ja lopputulos näytti tosi hyvältä, vaikka Allan vähän väliä pahoittelikin, ettei tämä nyt vielä hyvältä näytä, ja punoksen ”hienosäätö” tehdään nauhan paikoilleen kiertämisen ja solmimisen jälkeen tunkemalla punoksen alle stategisiin paikkoihin märkää paperia, joka tukee punosta ja pitää sen paikallaan. Oli tällä menetelmällä

jokin koulukuntanimikin, jota en nyt muista. Tapoja on kuulema kaksi: joko kolmionmuotoiset paperipalat laitetaan kuivina punoksen alle jo kiertämisvaiheessa, tai sitten valmiin punoksen alle työnnetään märkää paperia, joka on liotettu suolasokeriliuoksessa. Märkä paperi kuivuu kivikovaksi ja pitää punoksen paikallaan. Allan käytti siis jälkimmäistä, ja se näytti hänen tekemänään perin helpolta.

Siis työhön. Punoksen kiertämiseen meni pari iltaa, kahvan saattoi jättää puolivalmiina odottamaan jatkoa, kunhan oli Allanin neuvomalla tavalla kiertänyt ensin ympärille kuminauhaa pitämään jo valmiin osan punosta purkautumasta. Kahvan päähän tuleva ”loppusolmu” tuotti päänvaivaa, mutta onnistuihan sekin lopulta monen yrittämisen jälkeen, kun katsoi kirjasta tarkkaan mallia. Minulle jäi nauhaa vielä yli, joten varmuuden vuoksi tein kaksinkertaiseen solmuun vielä kolmannen kerroksen - mitä sitä nyt hyvää nauhaa tuhlaamaan. Tuli muhkea solmu, eikä varmana aukea. Paperityynyjen laitto jälkeensä osoittautuikin sitten kovin paljon hankalammaksi kuin Allanin tekemänä, märkää paperimössöä ei tahtonut millään saada menemään sinne minne halusi, ja kahvan ulkonäkö pikemminkin huononi kuin parani työn edistyessä. Lopputulos näytti lähinnä siltä, että punoksen alle epämääräisiin kohtiin oli yritetty tunkea epämääräistä paperimössöä, joka pyrki kurkistelemaan sieltä täältä punoksen väleistä eikä suinkaan pysymään häveliäästi katseilta piilossa. Päätelin aikana yritettyäni, että eiköhän ilman paperiakin pärjätä.

Ja sitten taas treeneihin. Olin itse asiassa aika ylpeä kätteni työstä, ja esittelin sitä Leenalle kertoen että olin saanut nyt laitettua kahvan vihdoinkin kuntoon. Leena katseli tuotostani osaaottavasti, totesi että Keijo oli korjannut monta kahvaa, ja hän oli itse asiassa siinä aika hyvä, ja jos kiltisti kysyisi, voisi ehkä olla että Keijo suostuisi korjaamaan minunkin kahvaani...

Lähikuukausina minusta alkoi tuntua, että Leenan ehdotus voisi olla harkitsemisen arvoinen, kun olin havainnut että tiukalta tuntuva punos ei sitä ollutkaan. Jonkin ajan kuluttua punokseni oli ”valunut” puoleenväliin kohti kahvan päätä niin että edessä ei ollut mitään, ja taaempaan oli epämääräisiä nauhamöykkyjä. Leena oli huolehtivaisena ihmisenä puhunut puolestani jo etukäteen, niin että kun Keijolle soitin, hän tiesi jo mistä oli kysymys. Sovin Keijon kanssa, että hän tekee miekkani kokonaan uuden kahvan, koska entinen oli aika huonokuntoinen ja toivoin sitä paitsi vähän pitempää kahvaa. Leena lainasi minulle myös iaitoa siksi aikaa, kun miekkani oli huollossa.

No tuli sitten aika jolloin Keijo kiikutti miekkani takaisin. Lopputulos näytti upealta, ja myös tuntui siltä. Kas kun ote ja miekalla lyöminen voikin tuntua niin luontevalta. Näytin miekkaa kotona vaimolleni joka ilmoitti että TOI on upea, ja nyt et kyllä pidä tuota enää hetkeäkään siinä rumassa pussissa, vaan seinällä esillä.

Sanotaan että tie on tärkeä, eikä päämäärä. Mutta oliko tarpeellista, että tämä tie kesti kuusitoista vuotta? Miksen tehnyt tätä jo vuosia sitten?

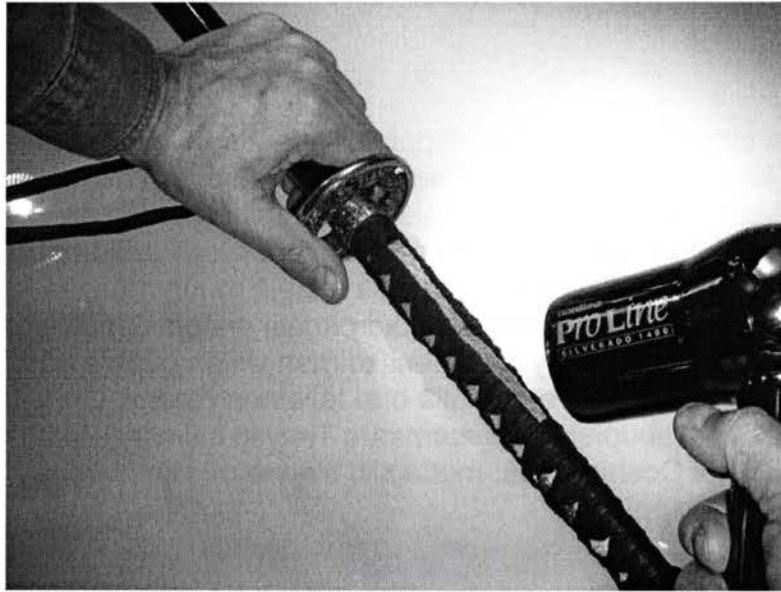
Arto Lauerma

TSUKAMAKILLE PITKÄÄ IKÄÄ

Heti alkuun varoituksen sana: tämä menetelmä ei tietääkseni perustu mihinkään japanilaisiin oppeihin. Sovelsin tämän tekniikan puun kyllästämisestä. Mikä tahansa huokoinen aine imee nestettä aikansa. Jos puu imee vettä tai silkkikangas hikeä, niin huonosti käy. Kun heti uutuuden imeyttää iton huokokset täyteen jotain terveellisempää ainetta, niin hiki ei pääse tekemään tuhojaan.

Kuvasarjan mukaisesti sulata nauha täyteen mehiläisvahaa - suikale suikaleen perään. Vahaa imeytyy kohtalaisesti, ole kärsivällinen. Muutaman ekan treenin ajan kahva tuntuu tahmealta, mutta tahmeus häipyy aikanaan. En tiedä, paljonko toimenpide lisää kahvan ikää, mutta omani on pysynyt timmissä viime vuosituhanelta saakka, liki kymmenen vuotta.

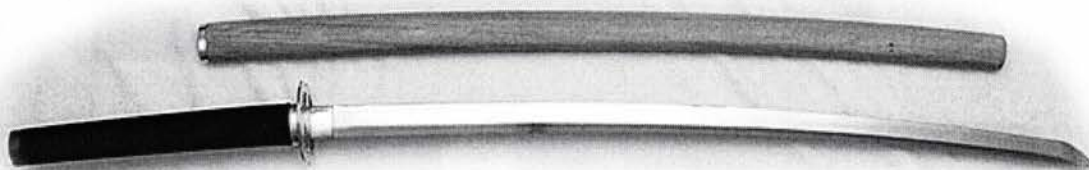

jaakko.makikyla@meridianx.fi

TAMESHIGIRI KOKEMUKSIA

Reilu vuosi sitten tilasin itselleni filippiineillä taotun miekan. Tuota miekkaa tietysti kaupattiin katanan nimellä. No onneksi jo kuvista pystyi hieman päättelemään miekan rakenteellisia eroja japanilaisiin miekkoihin ja hieman sen soveltuvuutta tameshigiriin. Minut sai vakuuttuneeksi loppupeleissä artikkeli, jossa kerrottiin halvoista miekoista joilla oli tehty rasitus testejä muun muassa lehmän reisoluihin. Tämä Kris Cutleryn valmistama miekka pärjäsi erinomaisesti tuossa testissä. No päätin tilata miekan ja yllätykseni kolmen viikon päästä hämillään oleva tullivirkailija soitti minulle, että täällä olisi tällainen paketti. Onko tämä terä stilettiin oli kysymys joka sai suupieleni nousemaan. Tietysti tullivirkailija tarkoitti samalla tilaamaani Yoroi Doshin terää, mutta silti tilanne oli niin huvittava, että naureskelin sitä jälkeenpäin itseni.

VALMISTELU

Pian saatuani miekan pääsimme Korpisen Petrin kanssa rakentelemaan telineitä joihin makiwaran voisi näppärästi laittaa. Apu tähän löytyi internetistä melko helposti ja muutaman piirustuksen ja oman tuotesuunnittelumme jälkeen oikea malli tuli valmiiksi. Haettuamme puutavarat kasasimme telineet ja kokeilimme miten tukevat niistä oli tulleet. Hyvältä näytti ja tuntui. Rantamattoja löytyi näppärästi Tiimarista ja tukevaa lankaa Sinooperista. Eikun käärimään mattoja. Huomasin, että makiwarasta saa paremman kun käärii ensiksi yhden maton ja sitten tämän päälle toisen, kun yritin rullata kahta mattoa samaan aikaan lopputulos oli aika löysä vaikka kuinka yritti sitä kireänä rullata.

Päätimme viedä makiwarat likoamaan vuorokautta ennen itse tameshigiri tapahtumaa, tämä osoittautui hyväksi ratkaisuksi. Laitoimme matot tynnyriin ja täytimme sen vedellä. Matot imivät itseensä melkoisen paljon vettä. Seuraavana päivänä saavuimme Petrin kanssa paikalle ja otimme makiwarat tynnyristä jotta ylimääräinen vesi valuisi niistä pois.

LEIKKAAKO ??

Tämän jälkeen pääsimme itse asiaan. Sain kunnian kokeilla ensin, oloni oli jännittynyt. Tein muutamia suburilyöntejä jotta tottuisin miekan painoon. Hetken päästä alkoi miekka tuntua hyvältä ja päätin lyödä. Makiwara meni poikki. Seuraavien lyöntien joukossa oli monta epäonnistunutta ja toki muutama mielestäni ihan ok lyöntiäkin. Itseasiassa minulle ei jäänyt paljoakaan muistiin tuosta ensimmäisestä kerrasta koska kaikki oli niin jännittävää ja uutta. Tameshigiri oli erittäin mieluisa kokemus ja päätimme Petrin kanssa, että pitää päästä kokeilemaan piakoin uudestaan.

REVANSSI

Toisella kerralla olimme oppineet hieman edellisestä kerrasta ja kaikki tuntui menevän paljon paremmin. Tällä kerralla mukana oli myös muita Jyväskylän iaidokoita, sekä Takalan Taneli joka tuli tueksemme. Tällä kerralla teimme kaikki kesagiri harjoitusta iaitoilla ennen tameshigiriä. Päivä oli kaunis ja aurinkoinen. Aarikan Kati tarjosi janoisille iaidokoille raikasta mehua tapahtuman aikana. Jokainen sai kokeilla tameshigiriä ja pidempään harjoitelleet uskaltautuivat kokeilemaan hieman yhden käden lyöntejäkin.

JÄLKI LÖYLYT

Koko tapahtuma videoitiin ja tapahtumaa tarkasteltiin saunan jälkeen videolta. Aivan kuten ensimmäiselläkin kerralla huomasin, että shiseini oli erittäin huono. Tietenkään mitään salaman nopeaa valaistumista ei kukaan meistä tuona iltana saanut, mutta jälkeenpäin ainakin minulle tuli paljonkin ajatuksia. Varsinkin etäisyyden hahmottaminen oli yllättävän hankalaa. Sain itselleni kopion videosta ja olen sitä aina välillä katsellut. Ehkä ensi kerralla opin taas jotain uutta ja tässä kelien lämmitessä alkaa taas ajatus seuraavasta kerrasta olla useammin mielessä.

Mikko Oksa

